

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ГРАФІКИ

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 022 Дизайн

Освітній рівень другий (магістерський)

2016–2017 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма «Теорія та практика графіки» для студентів галузі знань 02
Культура і мистецтво, спеціальність 022 Дизайн.

Розробники: Поліщук Алла Анатоліївна, старший викладач кафедри дизайну
Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від "29" вересня 2016 року № 2

Завідувач кафедри дизайну

Н.І. Кравченко
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 6 1-й семестр (4 кред.) 2-й семестр (2 кред.)	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u>	Нормативна	
	Спеціальність <u>022 Дизайн</u>		
Модулів – 7	Освітній рівень другий <i>(магістерський)</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		1-й	
Модуль – ІНДЗ Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат і творче завдання за вибором студента		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	2-й
		Аудиторні години	
Загальна кількість годин на семестр: 1-й семестр (120 год.) 2-й семестр (60 год.)		56 год.	28 год.
		Лекції:	
		2 год.	2 год.
		Практичні:	
		54 год.	26 год.
		Самостійна робота:	
		56 год.	28 год.
		Модульний контроль:	
	8 год.	4 год.	
	Вид контролю:		
	Залік	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Теорія та практика графіки» є розвиток професійної теоретичної та практичної підготовки студента-магістра, формування навичок використання традиційної та сучасної графіки за допомогою синтезу графічних технік і комп'ютерних технологій для самостійної фахово-педагогічної діяльності та художньо-творчої роботи.

Завдання навчальної дисципліни: набуття магістрами базових знань з графіки та опанування графічною мовою спілкування у сфері візуального графічного мистецтва і графічного дизайну, передачі графічної інформації за допомогою різноманітних методів і способів її відображення; ознайомлення з основними законами зорового сприйняття графічного зображення та виявлення специфіки "бачення" художнього образу та інтерпретації, розкодування і "прочитання" графічного твору мистецтва; засвоєння композиційних закономірностей і принципів побудови графічного зображення різновидів графіки різних жанрів; опанування прийомами стилізації форми зображення графічними засобами; формування умінь застосовувати сучасні методи проведення практичних занять з графіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми магістра дизайну формуються *загальні та фахові компетентності*.

Загальні компетентності (світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, методологічна, самоосвітня), а саме:

- Здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;
- здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності;
- уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи і засоби дизайн-діяльності;
- обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації;
- здатність до нестандартних рішень типових задач і здатність вирішувати нестандартні завдання;
- здатність визначити малодосліджені аспекти у галузі дизайну, які є актуальними для розвитку педагогічної науки і мистецтвознавства;
- спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію;
- прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху.

Фахові компетентності базові (управлінська, мистецтвознавча) та **спеціальні** (психолого-педагогічна й методична, проектно-творча і технологічна), а саме:

- Готовність виконувати функції викладача вищого навчального закладу;
- розуміння й дотримання у практичній діяльності основних завдань і принципів дизайн-освіти;
- володіння методикою викладання дисциплін кваліфікації у вищій школі;
- здатність до вибору ефективних освітніх технологій і способів оцінки результатів навчання в галузі дизайну. Здатність до створення авторських курсів і програм;
- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл графічного мистецтва та дизайну, методів та авторських прийомів провідних дизайнерів графіків;
- володіння навичками візуального створення і сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів;
- володіння різними методиками проектування об'єктів графічного мистецтва та дизайну (поліграфічна продукція, пакування, фірмовий стиль, плакат, книжкова графіка, носії реклами, медіа-простір тощо);
- володіння знаннями й уміннями у галузі інформатики та комп'ютерних технологій з дизайн-проектування;
- володіння технологією створення дизайн-проекту (передпроектний аналіз, дизайн-концепція, детальна проробка, реалізація, авторський нагляд).

Результати навчання (знання та практичні навички й вміння)

Знання:

- має базові знання знаків та візуальної комунікації, різних форм і засобів передачі візуальної інформації;
- володіє знаннями в області зорового сприйняття зображень та основних законів зорового сприйняття і принципів побудови графічного твору і знакових зображень;
- володіє термінологію таких понять, як "знак", "символ", "піктограма", "веб-значки";
- має теоретичні знання прийомів стилізації і трансформації зображень, безпосередньо пов'язаних із створенням піктограм і проектуванням знакових систем.

Практичні навички й вміння:

- уміє створювати знакові зображення різного призначення;
- уміє використовувати різні прийоми стилізації і перероблювати, трансформувати натурні зображення у знаки та піктограми візуальної комунікації;
- володіє художньо-виразними засобами традиційних технік графіки при створенні знакових зображень;
- уміє використовувати комп'ютерні технології при створенні піктограм, веб-значків та знакових зображень (логотипів, емблем).

Програмні результати навчання:

- Сформованість світогляду, активної громадянської позиції, загальної культури. Уміння аналізувати й інтерпретувати соціальні та культурно-мистецькі явища і процеси, аргументувати власні оцінні судження.
- Готовність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності. Володіння технологією комп'ютерного дизайн-проектування. Здатність до розробки й демонстрації мультимедійних продуктів. Володіння текстовими редакторами та програмами комп'ютерної верстки.
- Здатність до визначення перспективних трендів у дизайні і трансформації сучасних художніх ідей, методів та інструментів з метою впровадження їх у проектну діяльність.
- Готовність до фахової діяльності у галузі графічного мистецтва та дизайну, Здатність до визначення порядку і послідовності виконання робіт, пошуку оптимальних рішень під час створення графічних робіт та розробки та реалізації дизайн-проектів із забезпеченням високої якості, надійності, естетичності об'єкту.
- Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

3. Програма навчальної дисципліни 1-й семестр

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи графіки та графічного дизайну

Тема 1. Графіка як мистецтво та основа передачі візуальної інформації.

Лекція (2 год.)

Вступ до курсу. Графіка як вид мистецтва розглядається в контексті спільних засобів творчості та специфіки у графічному дизайні, його основних напрямів. Визначення поняття "графіки", різновиди та класифікація графіки багатозначність графічного зображення. Графіка може бути функціональною (прикладною) або художньою і слугувати як науковій та освітній меті, так і меті створення художнього образу в мистецтві.

Теорія зорового сприйняття та психологічні особливості відображення зорових образів засобами образотворчого мистецтва. Зображення як візуальний код і методи його прочитання, стереотипи і художній образ, графіка як мистецтво і візуальний засіб інформації. Традиційні, класичні та сучасні техніки й технології використання матеріалів у графічному мистецтві. Формування досвіду авторської роботи над закінченою композиційною формою з використанням засвоєних графічних технік і технологій, включаючи комп'ютерні технології на різних етапах роботи (ескізні пошуки, вибір композиційного та образного рішення, художньої техніки тощо).

Основні поняття теми: граф, рисунок, графічні засоби зображення лінійна графіка, силует, світлотіньова чорно-біла графіка, комп'ютерна графіка, візуальний код, зорове сприйняття.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/) 43

<http://kak.ru/>

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити презентацію «Закони зорового сприйняття»

Загальні закони зорового сприйняття та зорове сприйняття як активне вивчення об'єкта, його візуальної оцінки, відбір суттєвих рис, співставлення їх з відбитками пам'яті, їх аналіз і організація у цілісний візуальний образ, особливість сприйняття зображення мистецького твору та знакових зображень і дизайн-об'єктів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 2. Графічні засоби зображення (форма і зображення)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити ескізи з вибраної природної форми (тварини, птаха, рослини) і передати засобами рисунку характерні ознаки форми (різний ракурс, пропорції форми, характерні елементи форми тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема 3. Рисунок (різновиди техніки)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити рисунок природної форми, виявляючи природний візерунок, фактуру різними графічними техніками.

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема 4. Друкована графіка

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити рисунок природної форми, виявляючи природний візерунок, фактуру різними графічними техніками.

Етапи роботи:

- Виконайте вправи у техніці в монотипії:
- нанесіть на скло валиком друкарську фарбу, зверху накладіть папір;
- контури і темні місця рисунка заштрихуйте кульковою ручкою.

Матеріал: папір (формат А-4), олівець, кулькова ручка, скло, друкарська фарба (або копірувальний папір).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема 5. Комп'ютерна графіка

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити комп'ютерну графіку на основі фотографії з квітами з імітацією графічної техніки (наприклад, пастель, акварель й роздрукувати роботу на кольоровому принтері.

Матеріал: папір (формат А-4), відскановані рисунки, графічні редактори.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та комп'ютерної графіки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема 6. Стилзація і трансформація форми як засіб створення образу

Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити колаж за допомогою комп'ютерної графіки на основі фотографії з квітами з імітацією традиційної графіки або художньої техніки (наприклад батик, акварель, пастель тощо)

Роздрукувати роботу на кольоровому принтері.

Матеріал: папір (формат А-4), фотографія. Для виконання роботи використовуються графічні редактори програми Adobe Photoshop

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність комп'ютерної графіки;
- специфіка підготовчої роботи для створення комп'ютерної графіки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Змістовий модуль 2. Мистецтво бачити і творити художні образи

Тема 1. Створення художніх образів графіки (різновиди графіки)

1.1. Художній образ вазона

1.2. Графічні образи анімалістики

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити графічний художній образ природної форми рослини (вазона), виявляючи художню достовірність і виразність форми різними графічними техніками.

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити образ природної форми (тварини), виявляючи зовнішні характерні ознаки і графічно підкреслюючи їх (наприклад: пухнастий кіт тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення анімалістики та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема2. Художній образ дерева

2.1. Стилзація форми

2.2. Пейзаж

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати вправу замальовок дерев, виявляючи зовнішні характерні ознаки, графічно підкреслюючи їх.

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- графічні засоби та прийоми стилізації, трансформації та узагальнення форми об'єктів при збереженні виразності створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити образ дерева в природному середовищі (пейзаж).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- графічні засоби та прийоми стилізації, трансформації та узагальнення форми об'єктів при збереженні виразності створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18]

Тема 3. Архітектурний пейзаж

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити архітектурний пейзаж (ескізи куточків міста, вулиць і начерки архітектурних споруд)

Виконання вправ композиції пейзажу різними графічними техніками.

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного архітектурного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 7, 13]

Тема 4. Натюрморт

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити творчий натюрморт (самостійний вибір предметів та їх компоновки у натюрморті)

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність предметів, декоративна стилізація форми і візерунків, декору предметів;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 7, 13]

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити декоративний натюрморт (виявити візерунок предметів і драперій).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність предметів, декоративна стилізація форми і візерунків, декору предметів;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [3, 7, 13]

Змістовий модуль 3. Мистецтво портретного жанру

Тема 1. Портрет (ескізна графіка)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити ескізний портретний рисунок (одногрупника, сестри, друга)

Матеріал: папір (формат А-4) графічні матеріали і техніки (соус, сангіна, вугіль, олівець).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність графічних технік;
- специфіка графічних технік і прийомів при створенні ескізної графіки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 2. Портрет (рисунок, комп'юрна графіка)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити портретний рисунок (одногрупника, сестри, друга)

Матеріал: папір (формат А-4) графічні матеріали і техніки (соус, сангіна, вугіль, олівець, комп'ютерна графіка).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність графічних технік;
- специфіка графічних технік і прийомів при створенні портретного рисунку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 3. Автопортрет (типографіка)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити образний автопортрет зі слів, які за допомогою різної товщини і накреслення літер передають тонові градації обличчя.

Матеріал: папір (формат А-4) графічні матеріали і техніки (соус, сангіна, вугіль, олівець, комп'ютерна графіка).

2. Створити образний автопортрет засобами типографіки (текст у комп'ютерній програмі)

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність графічних технік;
- специфіка графічних технік і прийомів типографіки при створенні портретного рисунку (комп'ютерної графіки)

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 4. Образний автопортрет (у певному стилі)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити образний автопортрет у певному стилі.

Матеріал: папір (формат А-4) графічні матеріали і техніки (соус, сангіна, вугіль, олівець, комп'ютерна графіка).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність графічних технік;
- специфіка графічних технік і прийомів стилізації при створенні портретного рисунку (комп'ютерної графіки)

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 5. Портрет Бориса Грінченка

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити образний портрет Бориса Грінченка, використовуючи техніку комп'ютерного колажу, ілюстрації портретів художників та цитати з поезії і творів українського класика.

Матеріал: папір (формат А-3), графічні матеріали і техніки (графічний редактор Adobe Photoshop і фотографії або відскановані рисунки тощо).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів образу Бориса Грінченка;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;

- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.
 - II. Перевірка виконання самостійної роботи.
 - III. Модульний контроль знань.
- Література:* [1-3, 6, 12, 14, 20]

Змістовий модуль 4. Прикладна графіка

Тема 1. Прикладна графіка (листівка)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити листівку до певного свята

Матеріал: папір (формат А-4) графічні матеріали і техніки, графічний редактор Adobe Photoshop і фотографії або відскановані рисунки тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність графічних технік;
- специфіка графічних технік і прийомів при створенні листівки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 2. Різновиди плакатів (інформаційний, рекламний)

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити інформаційний плакат до ювілею Тараса Шевченка, використовуючи техніку комп'ютерного колажу, ілюстрації портретів художників та цитати з поезії і творів українського класика.

Матеріал: папір (формат А-3), графічні матеріали і техніки (графічний редактор Adobe Photoshop і фотографії або відскановані рисунки тощо).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів образу Тараса Шевченка;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1-3, 6, 12, 14, 20]

Тема 3. Екологічний плакат

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити плакат на екологічну тематику на вибір студента. Розробити концепцію, ідею плакату та вибрати графічні засоби передачі інформації (традиційні графічні та комп'ютерні засоби створення плакату).

Матеріал: папір (формат А-3), традиційні графічні техніки і матеріали (туш, перо, олівець, фломастери, гуаш, кольоровий папір, аплікація), комп'ютерна графіка, авторська техніка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- різні види композиційної організації плакату: монтажна, сюжетна й формальна.
- вибір найкращого варіанту плакату по темі з опрацьованого ескізного матеріалу (цікавий задум і виразне графічне рішення);
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів у синтезі з комп'ютерною графікою.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 4, 6, 16, 19]

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

Тема 4. Соціальний плакат

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити плакат на соціальну тематику на вибір студента. Розробити концепцію, ідею плакату та вибрати графічні засоби передачі інформації (традиційні графічні та комп'ютерні засоби створення плакату).

Матеріал: папір (формат А-3), традиційні графічні техніки і матеріали (туш, перо, олівець, фломастери, гуаш, кольоровий папір, аплікація), комп'ютерна графіка, авторська техніка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- різні види композиційної організації плакату: монтажна, сюжетна й формальна.
- вибір найкращого варіанту плакату по темі з опрацьованого ескізного матеріалу (цікавий задум і виразне графічне рішення);
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів у синтезі з комп'ютерною графікою.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [2, 4, 6, 16, 19]

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

2-й семестр

Змістовий модуль 1. Станкова графіка та книжкове мистецтво**Тема 1. Станкова графіка та сюжетна композиція****Лекція (2 год.)**

Жанри станкової графіки, мова символів, алегорій, складних асоціацій та аналогій. Графічний твір станкової графіки має самостійне призначення, на відміну від книжкової та прикладної графіки. Суть структури графічних творів та їхньої композиції спрямована до узагальненості смислів — універсальних ідей, виявлення людського ества. Відомі графіки епохи Відродження (Альбрехт Дюрер, Пітер Брейгель Старший). Японські графіки і традиційна кольорова гравюра на дереві (ксилографія або дереворит). Традиції українських графіків (Г. Нарбут, М. Жук, Я. Гніздовський, Г. Якутович, І. Остафійчук) та сучасні тенденції у відродженні станкової графіки (К. Калинович).

Книжкове мистецтво та специфіка книжкової композиції та всіх елементів книги (обкладинка, форзац, титул, заставки та ілюстрації тощо). Відмінність сюжетної композиції книжкового мистецтва від станкової графіки. Специфіка композицій за мотивами літературних творів, поетичних образів. Синтез станкової графіки з використанням ілюстрацій та сюжетів для арт-книги, авторської книги художника.

Основні поняття теми: станкова графіка, ксилографія, обкладинка, форзац, титул, заставки, ілюстрація, арт-книга.

Література: [3, 13, 17]

Практичне заняття (2 год.)**План**

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити презентацію «Станкова графіка», «Книжкове мистецтво», «Арт-книга» (на вибір студента)

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [6-8, 13, 16-18].

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

<http://www.illuzi.ru/>

Тема 2. Станкова композиція за мотивами творчості Тараса Шевченка**Практичне заняття (2 год.)****План**

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити сюжетну композицію станкової графіки за мотивами літературного твору Тараса Шевченка, використовуючи синтез графічних технік та ІКТ.

Виконання створених композицій різними графічними техніками (авторська друкована графіка і комп'ютерна графіка).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів у синтезі з комп'ютерною графікою.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 10, 13, 17]

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити сюжетну композицію ілюстрації книжкової графіки (на сюжет літературного твору Тараса Шевченка), використовуючи синтез графічних технік та ІКТ.

Виконання створених композицій різними графічними техніками (авторська друкована графіка і комп'ютерна графіка).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів у синтезі з комп'ютерною графікою.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 10, 13, 17]

Тема 3. Творча сюжетна композиція

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити творчу сюжетну композицію (за мотивами), використовуючи синтез графічних технік та ІКТ.

Виконання створених композицій різними графічними техніками (авторська друкована графіка і комп'ютерна графіка).

Матеріал: папір (формат А-4), туш, перо, олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- рисунок, ескіз, начерк та особливості виразних засобів рисунку;
- графічні засоби зображення та художня виразність створеного образу;
- специфіка графічних технік та вибір матеріалів у синтезі з комп'ютерною графікою.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 10, 13, 17]

Тема 4. Обкладинка рекламного видання

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити обкладинку рекламного видання (до творчості Бориса Грінченка, Тараса Шевченка за вибором студента)

Матеріал: папір (формат А-4), кольоровий папір і графічні матеріали і техніки (комп'ютерна графіка).

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність типографіки;
- специфіка різних композиційних рішень, прийомів колажу при створенні обкладинки рекламного видання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Змістовий модуль 2. Дизайн-графіка

Тема 1. Арт-книга

Практичне заняття (6 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити концепцію та ескізний макет арт-книги. Зовнішнє оформлення та внутрішня будова книги розробляється за єдиним стилем відповідно до задуму і концепції видання (наприклад, напрями малотиражної авторської книги "книга художника" – artist book)
 2. Розробити основні елементи розворотів видання (використати творчі знахідки поєднання різних матеріалів та експерименти трансформування об'ємних зображень тощо).
 3. Створити ескізний макет верстки, основних розворотів, ілюстрацій тощо.
- Матеріал: папір (формат А-4), олівець, графічні матеріали і техніки.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- специфіка художнього конструювання книги відповідно до її призначення;
- конструктивні прийоми, які використовуються в арт-книгах, книгах-трансформерах тощо;
- технологія створення розгорток просторових геометричних об'єктів-зображень, ілюстрацій тощо;
- стилістична єдність всіх елементів книги.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Практичне заняття (6 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити художнє оформлення видання відповідно до задуму і розробленої концепції та ескізного макету.
2. Створити ескізи обкладинки, форзацу та основних ілюстрацій та розворотів видання різними графічними техніками.
3. Виконати ілюстрації вибраною графічною технікою (комп'ютерна графіка, авторська техніка, традиційні графічні техніки).

Матеріал: папір (формат А-3), традиційні графічні техніки і матеріали, комп'ютерна графіка, авторська техніка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Тема 2. Рекламні листівки авторської книги

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити рекламну листівку за допомогою комп'ютерної графіки на основі фотографії макету книги, ілюстрацій, персонажів тощо.

Роздрукувати роботу на кольоровому принтері.

Матеріал: папір (формат А-4), фотографія. Для виконання роботи використовуються графічні редактори програми Adobe Photoshop

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- графічні засоби зображення та художня виразність комп'ютерної графіки;
- специфіка підготовчої роботи для створення рекламної листівки.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [3, 5, 7, 13, 17]

Інтернет ресурси: <http://kak.ru/>

[http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/)

<http://books-art.ru/>

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

Теми лекцій, практичних занять	Обсяг навчальних занять, год.				
	Л.	Пр.з	С.р.	МК	Усього
1-й семестр					
<i>ЗМ 1. Теоретичні основи графіки та графічного дизайну</i>	2	12	14	2	30
Тема 1. Графіка як мистецтво та основа передачі візуальної інформації	2	2	2		6
Тема 2. Графічні засоби зображення (форма і зображення)		2	2		4
Тема 3. Рисунок (різновиди технік)		2	2		4
Тема 4. Друкована графіка		2	2		4
Тема 5. Комп'ютерна графіка		2	2		4
Тема 6. Стилзація і трансформація форми як засіб створення образу		2	4		6
Модульний контроль 1				2	2
<i>ЗМ 2. Мистецтво бачити і творити художні образи</i>		14	14	2	30
Тема 1. Створення художніх образів (вазон, анімалістика)		4	4		8
Тема 2. Станкова графіка (образ дерева, пейзаж)		4	2		6
Тема 3. Архітектурний пейзаж		2	4		6
Тема 4. Натюрморт (творчий, декоративний)		4	4		8
Модульний контроль 2				2	2
<i>ЗМ 3. Мистецтво портретного жанру</i>		14	14	2	30
Тема 1. Портрет (ескізна графіка)		2	2		4
Тема 2. Портрет (рисунок)		2	2		4
Тема 3. Автопортрет (типографіка)		2	2		4
Тема 4. Автопортрет у певному стилі (к.гр)		4	4		8
Тема 5. Портрет (Б.Д.Грінченко)		4	4		8
Модульний контроль 3				2	2
<i>ЗМ 4. Прикладна графіка</i>		14	14	2	30
Тема 1. Прикладна графіка (буклет, листівка)		2	2		4
Тема 2. Різновиди плакатів (серія плакатів, інформаційний)		4	4		8
Тема 3. Екологічний плакат		4	4		8
Тема 4. Соціальний плакат		4	4		8
Модульний контроль 4				2	2
<i>Усього годин</i>	2	54	56	8	120

2-й семестр	Л.	Пр.з	С.р.	МК	Усього
ЗМ 1. Станкова графіка та книжкове мистецтво	2	12	14	2	30
Тема 1. Станкова графіка та сюжетна композиція	2	2	2		6
Тема 2. Станкова композиція за мотивами творчості Т. Шевченка (ілюстрація)		4	4		8
Тема 3. Творча сюжетна композиція (за мотивами)		4	4		8
Тема 4. Обкладинка рекламного видання (Бориса Грінченка, Тараса Шевченка)		2	4		6
Модульний контроль 5				2	2
ЗМ 2. Дизайн-графіка		14	14	2	30
Тема 1. Арт-книга (ілюстрації, обкладинка, макет)		12	2		14
Тема 2. Рекламні листівки авторської книги		2	2		4
ІНДЗ (індивідуальне науково-дослідне завдання)			10		
Модульний контроль 6				2	2
Усього годин	2	26	28	4	60

5. Темі лекцій і практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
	1-й семестр	56	
	Лекції	2	
1.	Графіка як мистецтво та основа передачі візуальної інформації	2	
	Практичні заняття	54	210
1.	Графіка як мистецтво та основа передачі візуальної інформації	2	10
2.	Графічні засоби зображення (форма і зображення)	2	10
3.	Рисунок (різновиди технік)	2	10
4.	Друкована графіка	2	10
5.	Комп'ютерна графіка	2	10
6.	Стилізація і трансформація форми як засіб створення образу	2	10
7.	Створення художніх образів (вазон, анімалістика)	4	20
8.	Станкова графіка (образ дерева)	4	10
9.	Архітектурний пейзаж	2	10
10.	Натюрморт (творчий, декоративний)	4	20
11.	Портрет (ескізна графіка)	2	10
12.	Портрет (рисунок)	2	10
13.	Автопортрет (типографіка)	2	10
14.	Автопортрет у певному стилі (к.гр)	4	10

15.	Портрет (Б.Д.Грінченко)	4	10
16.	Прикладна графіка (буклет, листівка)	2	10
17.	Різновиди плакатів (серія плакатів, інформаційний)	4	10
18.	Екологічний плакат	4	10
19.	Соціальний плакат	4	10
2-й семестр		28	
Лекції		2	
1.	Станкова графіка та сюжетна композиція	2	
Практичні заняття		26	90
1.	Станкова графіка та сюжетна композиція	2	10
2.	Станкова композиція за мотивами творчості Т. Шевченка (композиція та ілюстрація)	4	20
3.	Творча сюжетна композиція (за мотивами)	4	10
4.	Обкладинка рекламного видання (Бориса Грінченка, Тараса Шевченка)	2	10
5.	Арт-книга (ілюстрації)	4	10
6.	Арт-книга (обкладинка)	4	10
7.	Арт-книга (макет)	4	10
8.	Рекламні листівки авторської книги	2	10

6. Карта самостійної роботи

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
1-й семестр		56	105
ЗМ 1. Теоретичні основи графіки та графічного дизайну		14	30
1	Графіка як мистецтво та основа передачі візуальної інформації. Опрацювання фахових видань (5 б.)	2	5
2	Графічні засоби зображення (форма і зображення) Виконання ескізів природної форми (5 б.)	2	5
3	Рисунок (різновиди технік). Ескізи природ. форм різною технікою (5 б.)	2	5
4	Друкована графіка. Ескізи природ. форм у техніці монотипії та гратографії (5 б.)	2	5
5	Комп'ютерна графіка. Ескізи природ. форм, створене зображення у комп'ютерній графіці (5 б.)	2	5
6	Стилізація і трансформація форми як засіб створення образу. Ескізи колажу у певному стилі, виконані у комп'ютерній графіці (5 бал.)	4	5
ЗМ 2. Мистецтво бачити і творити художні образи		14	30
7	Створення художніх образів (вазон, анімалістика) Створити графічний образ: ескіз вазона (5 б.) та ескіз тварини (5 б.)	4	10
8	Станкова графіка (образ дерева). Ескіз дерева (5 б.)	2	5
9	Архітектурний пейзаж. Ескіз композиції пейзажу (5 б.)	4	5
10	Натюрморт (творчий, декоративний). Ескізи предметів та їх компоновки (5 б.), декоративний натюрморт (ескіз композиції (5 б.)	4	10

	ЗМ 3. Мистецтво портретного жанру	14	25
11	Портрет (ескізна графіка). Зарисовки однокласника (виконати вправи різними графічними техніками (5 б.))	2	5
12	Портрет (рисунок) Ескіз-рисунок (5 б.)	2	5
13	Автопортрет (типографіка). Ескізи (5 балів)	2	5
14	Автопортрет у певному стилі (к.гр). Ескізи пошуки аналогів в комп'ютерній графіці (5 б)	4	5
15	Портрет (Б.Д.Грінченко). Ескіз образу Грінченка (5 балів)	4	5
	ЗМ 4. Прикладна графіка	14	20
16	Прикладна графіка (буклет, листівка). Ескізи різних композицій листівок (5 б.)	2	5
17	Різновиди плакатів (серія плакатів, інформаційний) Ескізи композицій (5 б.)	4	5
18	Екологічний плакат . Ескізи композиційних рішень (5 б.)	4	5
19	Соціальний плакат . Ескізи композиційних рішень (5 б.)	4	5
	2-й семестр	28	
	ЗМ 1. Станкова графіка та книжкове мистецтво	14	25
1	Станкова графіка та сюжетна композиція . Опрацювання фахових видань (5 б.)	2	5
2	Станкова композиція за мотивами творчості Тараса Шевченка . Створення ескізів художніх образів і різних композиційних рішень на сюжет літературного твору Т.Г.Шевченко (5 б.), ескізи ілюстрації (5 б.)	4	10
3	Творча сюжетна композиція (за мотивами) Створення ескізів художніх образів і різних композиційних рішень за мотивами певної епохи, художнього стилю (5 б.)	4	5
4	Обкладинка рекламного видання (Бориса Грінченка, Тараса Шевченка). Ескізи композиційних рішень та ідей видання (5 б.)	4	5
	ЗМ 2. Дизайн-графіка	4	20
5	Арт-книга (ілюстрації, обкладинка, макет). Створення ескізів художніх образів і різних композиційних рішень ілюстрацій (5 б.), ескізи обкладинки (5 б.), ескізи макету (5 б.)	2	15
6	Рекламні листівки авторської книги . Ескізи різних композицій листівок (5 б.)	2	5
7	ІНДЗ (у вигляді реферату та творчої графічної роботи і презентації ілюстративного матеріалу)	10	30

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом індивідуальної та самостійної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни у кожному семестрі. Завершується виконання студентами ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Теорія та практика графіки»⁷ – це вид науково-дослідної роботи магістранта, яка містить результати дослідницького пошуку, є синтезом теоретичних знань та графічної практики студента та відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, осмислення процесів формоутворення у мистецтві і проектуванні у сучасному графічному мистецтві та дизайні, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності магістранта.

Зміст ІНДЗ: складає як науковий, так і навчально-практичний компоненти дизайн-проекту у межах навчальної програми курсу, який виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює теми з теорії графіки як виду мистецтва та синтезу комп'ютерної графіки та ІКТ у графічному мистецтві та дизайні.

Вид ІНДЗ, вимоги та оцінювання: науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату (включаючи додатки у вигляді мультимедійної презентації у PowerPoint) – 10 балів та творчої графічної роботи (традиційними графічними засобами і засобами комп'ютерної графіки) – 20 балів.

Магістрант може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (ескізи та ілюстративний матеріал у вигляді мультимедійної презентації у PowerPoint), список використаних джерел і творчої графічної роботи по темі дослідження (традиційні графічні техніки і матеріали, комп'ютерна графіка і технології за вибором студента та дизайн-графіка).

ІНДЗ подається не пізніше початку останнього навчального тижня, оцінка є обов'язковим компонентом модульної рейтингової оцінки. Критерії оцінювання подано відповідно у табл. 5.

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату
та творчої графічної роботи)

Таблиця 5

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження. Складання плану реферату.	3 бали
2.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	5 балів
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел).	2 бали
4.	Творча графічна робота по темі дослідження. Захист та обґрунтування проекту (власної позиції, вибір графічної техніки та композиційних засобів, доказовість висновків, визначення перспектив дослідження та їх значення).	20 балів
Разом		30 балів

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Теорія та практика графіки»

Студенту пропонується вибрати будь-який об'єкт графічного дизайну та графічного мистецтва для створення дизайн-проекту (теоретична і художньо-творча робота). Протягом семестру студенти виконують ескізи та графічні роботи різними традиційними техніками і матеріалами та пошукові ескізи та творчі роботи, виконані у комп'ютерній графіці, які використовуються як ілюстративний матеріал мультимедійної презентації (у PowerPoint) при захисті дизайн-проекту.

Орієнтовна тематика:

1. Мистецтво графіки і проблеми знаково-інформаційного сприйняття світу.
2. Комп'ютерні засоби візуальної інформації в сучасній графічній культурі та освіті.
3. Композиційні прийоми створення графічного твору у контексті різних концепцій простору і часу.
4. Візуальна художня мова та комунікація: від книги до комп'ютера.
5. Плакат як комунікативний об'єкт та вид графічного мистецтва в дизайн-середовищі міста.
6. Писемність і книгодрукування та сучасні види публікацій у формуванні культури та візуальної грамотності людини.
7. Використання графічного мистецтва та інформаційних комп'ютерних технологій як підґрунтя інформаційної грамотності та розвитку дитячої творчості.
8. Феномен фотографії в мистецтві плакату та комп'ютерному колажу.
9. Сучасні технології візуального впливу та маніпуляції свідомістю людини засобами прикладної графіки та реклами.
10. Проблеми збереження національної ідентичності засобами прикладного графічного мистецтва, символіки форм графічного дизайну в умовах глобалізації інформаційного простору.
11. Виховання та розвиток творчої особистості засобами графіки.
12. Формування творчої особистості та виявлення дитячого світосприйняття засобами інтеграції графіки та ІКТ.
13. Специфіка творчих методів і графічних прийомів майстрів книжкової графіки.
14. Значення графічних технік та пошуку авторської друкованої графіки у виявленні художнього образу твору (на прикладі відомих графіків минулого та сучасності).
15. Проблеми творчого метода художника-графіка станкової графіки у контексті специфіки оригінальної і тиражної графіки.
16. Композиційні та стилістичні особливості прикладної графіки у контексті синтезу традиційної графіки та ІКТ.

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-дискусія) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація (відео або презентація у PowerPoint).
2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів, практичних графічних завдань, вправ тощо.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни і ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); демонстрація різних прийомів і вправ опанування графічними техніками.
2. Основні прийоми викладання:
 - лекції із застосуванням прозірок;
 - складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
 - підготовка доповідей з теми модуля;
 - розробка тестових завдань з теми модуля;
 - добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
 - розробка підсумкового контролю у вигляді тестів з теми модуля;
 - написання реферату з теми модуля та розробка дидактичного матеріалу у вигляді презентації у PowerPoint.

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів-магістрів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи візуального контролю:** перегляд практичних, самостійних та творчих робіт, презентацій (у PowerPoint).
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Теорія та практика графіки" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: **модульної та рейтингової**. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

- види поточного контролю обираються викладачем (ними можуть бути оцінювання практичних робіт, домашніх самостійних завдань, опитування, контрольні роботи, тести тощо);
- види підсумкового контролю визначаються навчальним планом (екзамен чи залік).

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі тестів із використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських і практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100–бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами кожного семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен модуль у семестрі.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Таблиця 6

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1-й семестр		
<i>Змістовий модуль 1</i>		
1	Відвідування лекцій і практичних занять	7
2	Практичні заняття	60
3	Самостійна робота	30
4	Модульна контрольна робота	25
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ1		122
<i>Змістовий модуль 2</i>		
1	Відвідування практичних занять	7
2	Практичні заняття	60
3	Самостійна робота	30

4	Модульна контрольна робота	25
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ2		122
Змістовий модуль 3		
1	Відвідування практичних занять	7
2	Практичні заняття	50
3	Самостійна робота	25
4	Модульна контрольна робота	25
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ3		107
Змістовий модуль 4		
1	Відвідування практичних занять	7
2	Практичні заняття	40
3	Самостійна робота	20
4	Модульна контрольна робота	25
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ4		92
Підсумковий рейтинговий бал (коефіцієнт успішності) 443 : 100 = 4,43		443
Розрахунок, наприклад 400 : 4,43 = 90,29 (А)		ПМК
2-й семестр		
Змістовий модуль 1		
1	Відвідування лекцій і практичних занять	7
2	Практичні заняття	50
3	Самостійна робота	25
4	Модульна контрольна робота	25
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ1		107
Змістовий модуль 2		
1	Відвідування практичних занять	7
2	Практичні заняття	40
3	Самостійна робота	20
4	Модульна контрольна робота	25
5	Модуль ІНДЗ	30
Підсумковий рейтинговий бал ЗМ2		122
Підсумковий рейтинговий бал (коефіцієнт успішності) 229 : 100 = 2,29		229
Розрахунок, наприклад 190 : 2,29 = 82,96 (В)		ПМК

Підсумковий контроль здійснюється після проходження модулю залікового кредиту. Підсумкова оцінка контролю поточної успішності студента складається з трьох складових:

- систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
- рівень виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;
- модульна контрольна робота.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Підсумкове модульне оцінювання визначається як сума балів, отриманих студентом при вивченні навчального матеріалу тем змістового модулю, балів, отриманих за результатами модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену чи заліку).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 7

1-й семестр							Підсумковий рейтинговий бал	Сума		
Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль № 1							Коефіцієнт усп. 443 : 100 = 4,43			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1				
17	16	16	16	16	16	25				
Змістовий модуль № 2										
T1	T2	T3	T4			МК2				
32	17	17	32			25				
Змістовий модуль № 3										
T1	T2	T3	T4	T5		МК3				
16	16	16	17	17		25				
Змістовий модуль № 4										
T1	T2	T3	T4			МК4				
16	17	17	17			25				
2-й семестр									Підсумковий рейтинговий бал	Сума
Поточне тестування та самостійна робота										
Змістовий модуль № 1									Коефіцієнт усп. 229 : 100 = 2,29	
T1	T2	T3	T4			МК1				
17	22	17	16			25				
Змістовий модуль № 2										
T1	T2				ІНДЗ	МК1				
51	16				30	25				
								100		

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльних таблиць оцінок і робиться відповідний висновок (табл.7, 8).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 8

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.

C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (табл.: 9, с.33), де зазначено види й терміни контролю.

11. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни "Теорія та практика графіки" забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board, авторські засоби мультимедіа):

- ✓ опорні конспекти лекцій, презентації (у PowerPoint);
- ✓ навчальні посібники, підручники тощо;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань, тестів для підсумкового контролю).

12. Рекомендована література

Базова

2. Валуєнко Б.В. Архитектура книги. – К., 2002.
3. Лесняк В. Акцидентный шрифт. – Харьков.: Колорит, 2004.
4. Лещинский А.А. Основы графики: Учеб. пособие / А.А.Лещинский. – Гродно: ГрГУ, 2003. – 194 с.
5. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки. : навч. пос. / Поліщук А.А. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 212 с.

6. Серов С.И. Графика современного знака. – М. : Линия График, 2003. – С. 381 – 385.
7. Українська графіка ХІ-початку ХХ ст.: Альбом / Авт.-упоряд. А.О.В'юник. – К.: Мистецтво, 1994. – 328 с., іл.
8. Чебаник В. Графіка української мови/абетка. – К., 2004.
9. Шорохов Е.В., Композиция. М.: Просвещение, 1986.
10. Яковлев М.І. Композиція + геометрія. – К.: Каравела, 2007. – 240 с.

Допоміжна

11. Адамов Е.Б. и др. Художественное конструирование книги. - М., 1975.
12. AGAINST THE CLOCK. Искусство дизайна – с комп'ютером и без.../ Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 208 с.
13. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие (сокр. пер. с англ. В.Н. Самохина, общ. ред. и вст. ст. В.П. Шестакова). — Москва, “Прогресс”, 1974.
14. Арнхейм Р. "Новые очерки по психологии искусства", Пер. с англ. Москва, "Прометей", 1994.
15. Белецкий П.А. Георгий Иванович Нарбут. – "Искусство" Ленинградское отделение, 1985. – 236 с., ил.
16. Боумен У. Графическое представление информации. Пер. с англ. М.: Мир, 1971. (William J. Bowman, Graphic Communication. John Wiley & sons, New York - London - Sydney, 1968.).
17. Введение в курс «Компьютерная графика». Шрифтовой плакат в программах «Adobe Photoshop» и «CorelDRAW»: Учебное пособие. - Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. - 127 с.: ил. ISBN 5-7410-2006.
18. Волкотруб И. Т. Основы художественного конструирования. - К, Вища школа, 1988, - 191 с.
19. Дыко Л.П. Основы композиции в фотографии. – М.: Высшая школа, 1988.
20. Кузьмин Н.В. Художник и книга: Заметки об искусстве иллюстрирования. – М.: Дет.лит., 1985.- 191 с., ил.
21. Лесняк В.И. Графический дизайн (основы профессии). – К.: Биос Дизайн Бук, 2009,-416 с.
22. Пирс Ч.С.. Что такое знак? // Вестник Томского Государственного Университета. - 2009. - №3(7). - С. 88-95
23. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
24. Рок Ирвин, Введение в зрительное восприятие, 2 книги, Пер. с англ. М.: Педагогика, 1980.

25. Тимофеев Г. Графический дизайн - М.: Издательство «Познавательная книга плюс», 2001.
26. Чегодаева М.А. Книжное искусство СССР. – М., Книга, 1983, 276с., ил.
27. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. / Монография. – К.: Вища школа, 1987. – 248 с., ил.

13. Інформаційні ресурси

Використання студентами інтернет-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, практичних завдань;
- інформація про досягнення графічного мистецтва та дизайну, сучасні дизайн-проекти різних видів та напрямів;
- історія графіки та світові школи дизайну, персоналії;

Рекомендовані Інтернет-сайти:

1. <http://kak.ru/>
2. [http:// graphic.org.ru/](http://graphic.org.ru/)
3. <http://books-art.ru/>
4. <http://www.designstory.ru/designers/>
5. [http:// www.exlibris.su/](http://www.exlibris.su/)

Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та практика графіки» (Д 1-й семестр)

Разом: 120 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 54 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год., ПМК

Таблиця 9.

Модулі	ЗМ 1.							ЗМ 2.							ЗМ 3.							ЗМ 4.																																														
	Теоретичні основи графіки та графічного дизайну							Мистецтво бачити і творити художні образи							Мистецтво портретного жанру							Прикладна графіка																																														
Назва модуля	122							122							107							92																																														
Кіль. балів	1	2	3	4	5	6	7	8-9	10-11	12	13-14	15	16	17	18	19	20-21	22	23	24	25-26	27-28																																														
Лек., прак.																																																																				
Дати																																																																				
Теми лекцій	Графіка як мистецтво і перелік інформ. 16																																																																			
Теми практичних занять	Графічні засоби зображення (презентація) 10+16							Створення художніх образів 20+26.							Архітектурний пейзаж 10+16							Портрет (екзк. графіка) 10+16							Портрет (рисунок) 10+16					Автопортрет (типографіка) 10+16					Автопортрет у певному стилі 10+26					Портрет (Б.Д.Грінченко) 10+26					Прикладна графіка 10+16					Різнovidи плакатів (серія плакатів, інформаційний) 10+26					Екологічний плакат 10+26					Соціально-публіцистичний плакат 10+26				
Сам. робота	5 б.							10 б.							5 б.							5 б.							5 б.					5 б.					5 б.					5 б.					5 б.					5 б.					5 б.									
Види пот. контролю	МК робота 1. 25 балів							МК робота 2. 25 балів							МК робота 3. 25 балів							МК робота 4. 25 балів																																														
ПМК	443 бали (коефіцієнт успішності: 443 : 100 = 4,43)																																																																			

Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та практика графіки» (Д 2-й семестр)

Разом: 60 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 26 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год., ПМК

Таблиця 9.

Модулі	ЗМ 1.										ЗМ 2.				Модуль 3.	
	Станкова графіка та книжкове мистецтво										Дизайн-графіка				ІНДЗ	
Кількість балів	107										92				30	
Лек., прак.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Дати																
Теми лекцій	Станкова графіка та сюжетна композиція	Сюжетна композиція та станкова графіка (презентація 10 + 1 б.)	Станкова композиція за мотивами творчості Т. Шевченка (графіка 10 б., ілюстрація 10 + 2 б.)	Сюжетна композиція (за мотивами) 10 + 2 б.	Обладнання рекламного видання (10 + 1 б.)	Арт-книга (ілюстрації) 10 + 2 б.	Арт-книга (обкладинка) 10 + 2 б.	Арт-книга (макет книги) 10 + 2 б.	Рекламні листівки авторської книги 10 + 1 б.)						Вільна тема за вибором студента з дослідження графічного мистецтва (станкова, книжкова графіка, авторська техніка)	
Теми практичних занять																
Сам. робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	30 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів										Модульна контрольна робота 2 25 балів					
ПМК	229 балів (коефіцієнт успішності: 229 : 100 = 2,29)															